

hvilken Hjælp der i det enkelte Tilfælde skal ydes, tilkommer Kommunalbestyrelsen i den Kommune, i hvilken den trængende opholder sig, mod eventuelt delvist Refusionskrav imod den Kommune, i hvilken paa-gældende efter de derom givne Regler er forsørgelsesberettiget. Modtagelsen af Fattighjælp medfører — bortset fra Særforsorgen for visse særlige Sygdomme og Invaliditeter — særlige Retsvirkninger for Modtageren, navnlig Tab af Valgret og Valgbarhed til offentlige Forsamlinger og Raad.

Det Omraade, paa hvilket Fattigvæsenet, saaledes som dette blev organiseret ved Loven af 1891, skulde sætte ind, var et andet end tidligere Tidens Fattigplejes Omraade, og det er det i højere Grad den Dag i Dag. Som det fremgaar af de ovenfor nævnte Bestemmelser i Planen af 1799 for Ordningen af Fattigvæsenet i København, var det Fattigvæsenets Opgave at afhjælpe alle Former for Trang, og bortset fra privat Hjælp og Hjælp fra faglige Organisationer fandtes intet andet Organ til Afhjælpning af Trang end Fattigvæsenet. Efterhaanden som Organisationstanken opstod og udvikledes i Forbindelse med en vaagnende social Interesse, tog Befolkningen selv Initiativet til Løsningen af den ene sociale Opgave efter den anden. Omkring Midten af det 19. Aarhundrede opstod Sygekassebevægelsen. Noget senere rejste der sig en Bevægelse for udenom Fattigvæsenet at hjælpe de gamle, -en Bevægelse, der dog væsentligst hvilede paa kommunalt Initiativ. Da disse Bevægelser havde vokset sig stærke, meldte sig naturligt Kravet om Støtte fra Staten, hvilket resulterede i den første Sygekasselov af 12. April 1892 og den første Lov om Alderdomsunderstøttelse, der udstedtes samme Dag som Fattigloven. I Tiden efter Fattiglovens Udstedelse har Socialforsikringen bredt sig saa stærkt (i 1898 kom den første Ulykkesforsikringslov, i 1907 den første Arbejdsløshedslov og i 1921 den første Invalidforsikringslov), at den nu praktisk talt omfatter hele den ubemidlede Del af Befolkningen, og igennem Forsikringsorganerne ydes der de forsikrede Hjælp under Sygdom, Invaliditet, i Tilfælde af Ulykker under Arbejdet og under Arbejdsløshed. Ved det i forrige Rigsdagssamling fremsatte Forslag til Lov om Folkeforsikring er det derhos foreslaaet at knytte Forsorgen for de gamle til Forsikringssystemet.

Ogsaa den særlige Omsorg for vanskelige Børn er forlængst gledet Fattigvæsenet af Hænde og varetages i Henhold til en Særlovgivning herom (Lov af 12. Juni 1922 om Værgeraadsforsorg) af folkevalgte Væрге-

raad under Tilsyn af særlige Statsmyndigheder, Overværgeraadet og Overinspektøren for Opdragelsesanstalterne.

Endelig skal nævnes, at der i Tidens Løb fra Fattigvæsenet har udskilt sig en særlig kommunal Institution til Afhjælpning af midlertidige Trangtilfælde uden Fattighjælpsvirkninger, nemlig den kommunale Hjælpekasse. Til denne Institution ydes et beskedent Statsbidrag, jfr. Lov af 29. April 1913.

Hjælpekasseinstitutionen er i Tidens Løb blevet taget i Brug til Løsningen af Opgaver, der forsaavidt har ligget udenfor dens naturlige Rammer. Saaledes er i Krigsaarene Lovgivningsmagten gaaet den Vej at yde store Tilskud til Hjælpekasserne til Brug ved Afhjælpning af den særlige Trang, som Dyrtiden fremkaldte og endvidere til Ydelse af Tilskud til indkaldtes Familier. Derhos indgik i en Aarrække Hjælpekasserne som et Led i den ekstraordinære Arbejds-løshedslovgivning.

Som Følge af den Udvikling, der saaledes har fundet Sted, bliver der navnlig tilbage for Fattigvæsenet at yde Hjælp til Personer, der ikke kan hjælpes med Aldersrente, med Hjælpekassehjælp, og som ej heller kan faa Hjælp gennem Socialforsikringen, enten fordi de ikke er optagne i denne, eller fordi de har opbrugt den Hjælp, de har kunnet faa. Til Modtagelsen af Hjælp fra Fattigvæsenet er der principalt knyttet særlige Retsvirkninger. Disse Virkninger har i Befolkningens Øjne et i høj Grad odiøst Skær over sig, og Loven (og navnlig senere Ændringer i denne) har derfor ogsaa fritaget visse Arter af Hjælp fra Retsvirkninger. Dette gælder (§ 63) Hjælp, der under en vis Begrænsning ydes Personer, der af Helbredshensyn ikke har kunnet optages i Syge- og Invalideforsikringen, eller som har opbrugt deres Hjælp fra Sygekassen. Endvidere er undtaget Hjælp ydet til Opdragelse, Underhold, Kur og Pleje for blinde, døvstumme, Idioter, sindssyge, Epileptikere, vanføre, lemlæstede, tuberkuløse, skrofuløse, Lupuspatienter og til Patienter, der lider af Kræftskaar, Kræftsvulster og andre ondartede Svulster, og endelig til stammende, andre talelidende og Ganespaltepatienter, forsaavidt paa-gældende er anbragt paa dertil af Staten godkendte Anstalter eller i kontrolleret Familiepleje. Til disse Anstalter ydes der af Staten betydelige Tilskud, saaledes at ubemidlede og mindrebemidlede kan optages i disse for et Vederlag, der ligger langt under den virkelige Bekostning.

Som Følge af det ovenfor anførte vil det forstaas, at der hersker en saadan